

בס"ד

רבנו נחמן מברסלב

פירושים
על

פרשת השבוע

לקראת

ויקח קרחה

(במדבר טז, א')

וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל (במדבר רבה יח) שקרחה עינו הטעתו. ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו שמואל ובניו ועשרים וארבע משמרות וכו'. הינו פי על-ידי זה טעה והתלבש היצר הרע אצלו במצוות כדרכו (כמו שכתוב בסימן א). כי סבר שכבוד ה' יתברך לגלות כי מלא כל הארץ כבודו ראוי להיות על ידו, מאחר שזה הכבוד צריכין לגלות מדור לדור (כמבואר בלקוטי מוהר"ן ב' – סימן ז'), שבשביל זה צריכין להשאיר בנים ותלמידים שהם החליפות וכו' כנ"ל, על-כן סבר מאחר שהוא רואה שממנו יצאו דורות קדושים של צדיקים כאלו שיגלו כבודו יתברך שהם שמואל וכו', בנדאי מגיע לו כל הגדלה והכבוד של הנשיאות, כי באמת זה הצדיק שצריך להאיר הדעת הקדוש בעולם בנדאי ראוי שיהיה לו כל הכבוד שיבואו כל ישראל אליו לכבודו כדי שיוכלו לקבל ממנו תורה ודעת על-ידי זה.

פי שרש התורה הוא כבוד דקדושה, וכמובן בדבריו ז"ל בכמה מקומות. וזה בחינת (משלי ג, לה): כבוד חכמים ינחלו. ועליו נאמר (שמואל א ב, ל): כי מכבדי אכבד. כי מאחר שהוא עוסק לגלות כבודו יתברך בנדאי ראוי שיהיה לו כל הכבוד שיהיה מכבד ומפרסם גדול ויהיה לו ממשלה ונשיאות כדי שיוכל למשל בעולם ולהדריך את ישראל בדרך הקדושה להאיר דעת הקדוש בעולם. ובשביל זה היו כמה צדיקים נשיאים ומלכים ומכבדים מאד.

אבל זה הצדיק שמקבל הכבוד, צריך שיהיה ענו גדול בתכלית בבחינת משה ויהיה בורח מן הכבוד באמת לאמתו ולא יקבל הכבוד לעצמו רק למען כבוד ה' יתברך כדי שיוכל על-ידי זה להאיר הדעת בעולם מדור לדור. וקרחה טעה בזה שראה שיצאו ממנו דורות צדיקים שיתגלה כבודו יתברך על ידם וסבר שהדעת הקדוש שלהם לגלות כבודו יתברך יהיה נמשך על ידו. ועל-כן אמר שראוי לו כל הכבוד כדי שיוכל להמשיך הדעת מדור לדור, אבל בונתו לא היה לשמים כי אם בשביל כבוד עצמו. אבל הוא היה חזק בדעתו ונכנס לאותו חזקה שהוא ימלט. מאחר שראה שלשלת בזאת שיצאו ממנו שישתלשל ממנו דורות קדושים שימשיכו דעת כזה בעולם.

ועל-ידי-זה נתעה כל כך עד שמרד במשה רבנו שממנו כל המשכת הדעת הקדוש הזה וחלק עליו. ואמר: כלם שמעו מסיני אנכי וכו', כאלו קבלת התורה שהוא עקר המשכת הדעת ירשו כלם מאבותיהם מעצמם שלא על-ידי כחו של משה רבנו.

ובזה טועים הרבה גם בדורות האלו כאלו התורה הולכת בירשה וכו' פידוע לבקיאים קצת בהנהגת העולם עתה. ורבותינו ז"ל אמרו בהפך: כתר שם טוב מנת, כל הרוצה יבוא וימל. וכתוב (יהונקאל יח, כ): אב לא ישא בעון הבן ובן לא ישא בעון האב וכו'. וכמו שראינו בכל הדורות שהיו צדיקים גדולים הרבה שהיה להם בנים רשעים, והיו רשעים הרבה שהיו להם בנים צדיקים וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (אבות פ"ב מ"ב): ואל תאמר שהיא ירשה לך וכו'. כי אף-על-פי שעקר הדעת והאמונה הקדושה התחיל מהאבות, אף-על-פי-כן לא היה מי שהאיר והמשיך זה הדעת בכל העולם כמו משה רבנו עליו השלום, כמו שכתוב (דברים ד, לב): כי שאל נא לימים ראשונים וכו'. הנהיג בדרך הגדול הזה וכו'. ואפלו עתה בדורות שאחר מתן תורה, אי אפשר להמשיך הדעת הקדוש כי אם על-ידי גדולי מבחרי הצדיקים שה' יתברך שולח בכל דור ודור, וכמובן למשכיל מכל המעשיות שעברו בישראל בכל דור ודור עד היום הזה. וקרחה פגם בזה מאד מאד מחמת שצפה שהדורות קדושים יצאו ממנו, על-כן סבר שהוא השיג הדעת. ורצה להבין הכל ונכנס בקשיות שהם למעלה מהזמן עד שפפר במשה ובתורתו, עד שפפר בעקרה. (לקוטי הלכות – הלכות נתילת ידיים ו', אות ס"ז)

ויקח קרחה

(במדבר טז, א')

והתרגומו: ואתפלג קרחה, שחלק למדן מצדיק ואמר שלמדן בעצמו הוא מעלה. וזה שאמר (שם, ג): כי כל העדה כלם קדושים, ופרש רש"י: כלם שמעו בסיני אנכי וכו', הינו שאמר מאחר שכלם קבלו את התורה וכלם שמעו בסיני אנכי על-כן כל אפין שוין חס ושלום. ובזה פגם וחסא מאד, כי אף-על-פי שכלם קבלו למוד התורה בסיני אבל אין כלם שוין בקיום התורה. ועקר השלמות הוא רק כפי הצדקות של כל אחד כפי מה שזוכה כל אחד לקיום התורה בשלמות, והכל תלוי בקדושת הברית שזה אין שום אדם יודע מה שנעשה עם חברו, רק הוא יודע החסרונות שלו איך הוא אוהו בזה. על-כן בנדאי ראוי לו להתבטל נגד הצדיק האמת שהוא בחינת משה שרואים עצם נפלאות קדושתו על-ידי נפלאות התורה שגלה לנו ולסמך על דבריו שבודאי יודע למי לתן הגדלה בראוי לו, בפרט משה רבנו בעצמו שעשה הכל על-פי הדבור. וקרחה על-ידי נאותו חלק עליו והתפאר בחכמתו ולמד ודן קל והמר של שקר, וגלה בנים בתורה שלא כהלכה ואמר: ומה טלית של מין אחר הוט של תכלת פוטררה וכו'. וכן בית

מלא ספרים אם תיב במזוזה וכו' (תנחומא קרח ב).
כי כשאין בו אמונה, ומפריד למוד התורה מהצדיק,
בנדאי יוכל לצאת לנמרי מהדת לגלות פנים בתורה
שלא כהלכה, כמו קרח שחלק על משה על-ידי זה,
ואחר שקצין בנטיעות על-ידי זה.

ועל-כן חלק קרח על הכהנה, כי הכהן הוא בחינת
הרב האמת, בחינת (מלאכי ב, ז): כי שפתי כהן
ישמרו דעת ותורה וכו' — אם הרב דומה למלאך ה'
צבאות וכו'. כי כהן בחינת חסד בחינת אברהם,
הינו בחינת אהבה והשתוקקות וכסופין דקדושה
שזוכין על-ידי הרב הזה שדומה למלאך ה' צבאות
וכנ"ל. וקרח שפגם בזה ורצה לחלק למדן מצדיק
כנ"ל, על-כן חלק על הכהנה.

ועל-כן צוה ה' יתברך לברר האמת על-ידי
המטות, וכמו שכתוב (במדבר יז, כ): והיה האיש
אשר אבחר בו משהו יפרח, כי משה דא מט"ט (זהר
בראשית כז). שהוא בחינת למדן שכלול משה
סדרי משנה שהם בחינת אסור ומתיר וכו', כמו
שכתוב בהתורה. ועל-כן צוה ה' יתברך שכל אחד
יכניס משה שלו לפני ארון העדות, והיה האיש אשר
יבחר בו משהו יפרח, להורות שמשה אהרן שהוא
בחינת רב האמת שהוא מלאך ה' צבאות שכולל
ומיוחד למדן וצדיק, ואזי הוא בנדאי עושה פרות
דהינו שהוא לבדו מחדש חדושין דאורייתא אמתיים
בתורה שהם בחינת פרד"ס, כי רק משה שלו פרח
וגדל ועשה פרות כמו שכתוב (במדבר שם, כג) ויצא
פרח ויצין ציץ וכו', דהינו שלמוד התורה שלו שהוא
בחינת משה, הוא לבדו הצליח ועשה פרי, כי הוא
מלאך ה' צבאות שמקשר למדן לצדיק שעל-ידי זה
עקר שלמות חדושי התורה שהם בחינת פרד"ס.
ועל-כן בנדאי לו מגיע הכהנה, כי הוא זכה לכסופין
ואהבה דקדושה שהוא בחינת כהן איש חסד.

אבל המטות של שאר הנשיאים לא פרחו ולא
עשו פרות, להורות להם ולגלות שאין יכולים לחדש
בתורה בפרד"ס שזה נקרא 'עין פרי עשה פרי' בידוע
(עין זהר בלק רב), אין יכולין לזכות לזה כי אם
על-ידי כח אהרן הכהן שהוא בחינת רב האמת
שדומה למלאך ה' צבאות שכלול מלמדן וצדיק,
ועל-כן לו לבד מגיע הכהנה. אבל מי שמפריד עצמו
ממנו הוא בחינת עין יבש, כי אף-על-פי שגדמה
שמחדש איזה חדוש אינו נחשב בשם עשית פרות
בלל, כמו שכתוב בזהר (בהקדמה ה). שחדושין
שאינם כראוי הם בחינת רקיעין דשוא חס ושלום.
וכמו שמבאר בהתורה ויהי מקץ סימן נ"ד (אות ו)
שהם בבחינת שבע שני הרעב חס ושלום, שהוא
הפך עשית פרות. כי אי אפשר להצליח בתורה
ולעשות פרות באמת, כי אם כשמקשרין עצמו
לצדיק האמת שהוא בחינת אהרן הכהן שהוא

בחינת כי שפתי כהן ישמרו דעת וכו', שרק הוא זכה
שמטה שלו שהוא בחינת למדן בחינת מט"ט יפרח
ויוציא פרח ויצין ציץ וכו', כי עקר שלמות חדושי
תורה שהם בחינת פרד"ס שגדלים בו כל מיני פרות,
הוא רק על-ידי כסופים טובים שעל-ידי זה זוכים
למעשים טובים. (ליקוטי הלכות – הלכות הודאה ה',

אות ה')

ויקה קרח

(במדבר מז, א)

וזה בחינת מחלקת קרח שאמרו רבותינו ז"ל
שמחלקתו היה ששאל: טלית שכלה תכלת תיבת
בציצית? אמר לו: הן. התחיל משחק עליו: מה טלית
של מין אחר חוט אחד של תכלת פומרה, קל והמר
וכו'. וכן שאל: בית מלא ספרים תיב במזוזה וכו', כי
קרח כפר בעקר. ובאמת חלק על התורה בלה, ולא
רצה להאמין שיכולין להמשיך השגחתו וחיותו
עלינו על-ידי קיום התורה והמצוות, כי נפל בכפירת
הכופרים שאומרים שאי אפשר חס ושלום שיבוא
השגחתו בעצמו עלינו. ועל-כן עשה ליצנות מפרטי
המצוות, כי בכלליות המצוות יכולין לומר איזה טעם
של שטות והבל של המחקרים והכופרים. (כמו
שנמצא גם עכשו שאומרים טעמים של הבל על
המצוות וכמבאר במקום אחר, כי הם אינם רוצים
להאמין שהמצוות הם אהדותו יתברך ועל ידם
נכללין בו יתברך, וכל מצוה ומצוה הולכת ועולה
בכל העולמות עד אין סוף ואין תכלית). אבל בפרטי
דיני המצוה מזה שניהם קהות ואינם יכולים למצא
בהם טעם. ועל-כן באמת מתלוצצים מדברי רבותינו
ז"ל וכופרים בכל התורה, וביותר בתורה שבעל פה.
ואין צריכין להאריך בנגות דעתם הרעה.

ועל-כן קרח שנפל לכפירות אלו, כי כפר בעקר,
כמו שאמרו רבותינו ז"ל, על-כן התלוצץ מפרטי
המצוות, כי הוא אינו מאמין שיש סודות נוראים
בהמצוות, אשר על-פי אלו הסודות שהמצוות
נוגעים למקום שנוגעים, על-כן צריכים לקיים המצוות
בדרך זה דיקא כמו שצוה משה רבנו עליו השלום
בפרטיות, לתלות הציצית על כנפי הבגד דיקא, וכל
זמן שאינו תולה אותם בכנפי הבגד אפלו אם יתלה
אותם לפני עיניו תמיד ואפלו אם יכרך עצמו
בהציצית מראשו ועד רגלו או ילבש טלית שכלה
תכלת אינו יוצא בזה (מצות) ציצית בלל, אדרבא,
הוא כופר ומחרף ומגדף את תורת משה. כי כל
אמרת אלקי צרופה, בחינת (תהלים יב, ז): אמרות
ה' אמרות טהרות מזקק שבעתים. וכל המצוות
צרופים ומזקקים מאתו יתברך שצריכין לקיים
באופן זה דיקא כפי דברי תורתנו הקדושה. ועל-כן
קרח שכפר בזה, על-כן שאל: טלית שכלה תכלת

חיבת בציצית וכו', ושחק מזה במה שחוט אחד של תכלת פוטר כל הטלית, וטלית שבלה תכלת חיבת בציצית, כי לא האמין שהמצוות מקשרין כל העולמות מראשית ועד אחרית עד שמעלין וכוללין האחרית בראשית, אשר בשביל זה צריכין לקיים המצוה מראש ועד סוף כפי דיניה ופרטיה בשלמות עד שיגיע על-ידי המצוה אורו ותברך עלינו בבחינת השגחה שלמה שיהיה נכלל העולם בו ותברך שזו בחינת כלליות האחרית בראשית. (לקוטי הלכות – הלכות משא ומתן ד', אות י"ד)

נשיאי עדה קראי מועד

(במדבר טו, ב')

וזה בחינת מחלקת קרח וכל עדתו שהיו אנשים גדולים מאד מאד בעלי השגה ורוח הקדש, כמו שכתוב: נשיאי עדה קראי מועד וכו', ראשי סנהדראות וכו', ובפרט קרח שהיה גדול מכל הלויים, כמבאר בכל הספרים, ומהיכן בא זאת לפל כל כך לחלק על ה' ועל משה ואהרן? אך כל זה נמשך מבחינה, שאפלו צדיקים גדולים ונוראים יש להם יצר הרע, רק שהוא בחינת מלאך הקדוש ממש, הינו בחינת גבורות ודינים עליונים וגבוהים שהם צריכין להמתיקם וכו'. והם צריכים מלחמה גדולה בדתם לכבש ולשבר זה היצר הרע אף-על-פי שהוא קדוש ונד ומי שפוגם בזה ואינו ממתיק הדין בראוי יכול לפל בטעותים ומכשולות הרבה על-ידי זה, אך יש בזה אלפים ורבבות בחינות, כי יש כמה צדיקים שפגמו בזה, ואף-על-פי שהפגם שלהם היה גדול מאד אף-על-פי-כן נשארו על עמדם ומתו בצדקתם, אבל יש שפגמו בבחינת היצר הרע הנבה הנ"ל ועל-ידי זה התגרה בהם כל כך עד שהפיל אותם מטה מטה עד שנפלו לגמרי רחמנא לצלן, וכפרו בעקר רחמנא לצלן, כמו שמצינו בארבעה שנכנסו לפרדס, שבודאי כל הארבעה היו גבוהים במעלה מאד מאד שזכו לפגם לפרדס, אך לא נמלט מהם בשלמות כי אם אחד, הוא רבי עקיבא שזכרנו בשלום ויצא בשלום, אבל בן עזאי ובן זומא הציץ ונפגע והציץ ומת, אך אף-על-פי-כן נשארו בצדקתם ומתו בצדקתם רק שפגמו איזה פגם ושנו מה ששנו, אבל אחר קצין בנטיעות ויצא מעולמו לגמרי רחמנא לצלן, ועקר טעותו על-ידי בחינת המלאך, הינו על-ידי שראה מלאך מט"ט דאיתיהיב לה רשותא למכתב זכותיהו וכו', הינו שהטעות שלו היה על-ידי תקף הדין שהתלבש אז בבחינת מלאך ונתן לו מקום למעות, והוא לא עמד בנפיון להשליך דעתו והכמתו והלך אחר התבוננות שכלו עד שקצין בנטיעות, רחמנא לצלן, ועל-כן אמרו רבותינו ז"ל

באמת: שאיתוהו למט"ט ויהבו לה שתין פולסי דנורא מאי טעמא לא קם מקמה. מוכן מזה שהתלבש אז איזה דין במט"ט שרצה להתגרות בו ולנסותו. וזה הוא בחינת היצר הרע של מעלה שהוא בחינת מלאך הקדוש, בחינת דינים וגבורות כנ"ל: וזה בחינת מחלקת קרח ועדתו, כי קרח היה לוי והיה גדול הלויים, וזה ידוע שלוי הוא בחינת שרש הדין הקדוש והנורא, כי כהן הוא בחינת חסד ולוי הוא בחינת גבורה ודין כידוע ועל-כן נתן ה' יתברך הלויים להכהנים שיהיו גלויים אליהם לעבודתם כדי שיהיה נכלל הלוי ככהן כדי להמתיק הדין בשרשו. ועל-כן עקר התקון על-ידי שהלוי שהוא בחינת דין הוא גלוי אל הכהן ומשרתו בעבודה, על-ידי זה נמתקין כל הדינים בשרשן ונתתקנין כל העולמות ונמתקין ונתתקנין כל העונות, כי כל העונות והחטאים הם על-ידי היצרין רעין שנמשכין כלם מבחינת דינים ואין הדין נמתק אלא בשרשו, על-כן לא היה באפשר שתהיה הכפרה והתקון של עבודת בית-המקדש על-ידי הכהן איש החסד לבד, כי צריכין להמתיק הדין בשרשו, על-כן הכרח שיהיה גלוי הלוי אל הכהן ולהיות מפל אליו ולשמש ולשרת אותו בכל צרכי העבודה כמו שכתוב: ונלוו עליך וישרתוך, ועל-ידי שהלוי שהוא שרש הדין היה מפל אל הכהן ושרת אותו, על-ידי זה נכלל הדין שהוא הלוי בהכהן שהוא חסד ונמתק הדין של הלוי שהוא שרש הדין, שזהו בחינת המתקת הדין בשרשו שעל-ידי זה עקר התקון, ועל-ידי זה היה כל הכפרות וסליחות עונות, כי נתבטל פח היצר הרע בשרשו שהוא הדין, כי נמתק הדין בשרשו על-ידי העבודה של הכהן שגלוי אליו הלוי לשרתו וכו'. וקרח היה לוי והיה גדול הלויים ובודאי היה נאחז בשרשו ביותר בבחינת דינים וגבורות הרבה, ובאמת זה היה מצד מעלתו, כי בהשרש כל הדינים הם קדושים וזכים מאד מאד והם שלמות ותקון העולמות רק שצריכים להמתיקם לכללם בחסד וזה כל עבודתנו כידוע. וקרח לפי גדל מעלתו שהיה גדול הלויים בודאי היה בו דינים גבוהים הרבה מאד וכל עבודתו היה שהיה צריך להמתיקם, ועקר המתקתו שהיה צריך לבטל את עצמו בתכלית הפטול נגד אהרן הכהן שהיה תכלית החסד, אבל מחמת נסותו נתגרה בו הדין ולא עמד בנפיון ונתקנא באהרן ולא רצה לכלל בו, ותכף שהפריד את עצמו בלבד מאהרן תכף התגברו בו הדינים ביותר ונפרד יותר, וכל מה שנפרד יותר נתגרו בו הדינים יותר, כי שרשו היו דינים וגבורות הרבה כנ"ל, עד שהתגרו בו כל כך עד שהפילו אותו לגמרי עד שחלק על ה' ועל משה ועל אהרן ועל כל התורה בלה, ומתקף רבוי הדינים שהיה בו

שמהם אחיזת היצרין רעים על-כן היה לו כח להטעות להסית ולהדיח את גדולי צדיקים בעלי רוח הקדש כאלו שהם מאתים וחמשים ראשי סנהדראות נשיאי עדה קראי מועד וכו', הינו כנ"ל, כי עקר היצר הרע של הגדולים הוא בחינת גבורות ודינים שאינם זוכים להמתיקם, שזהו בחינת קרח שהיה לוי ששרשו דין שלא זכה להמתיק הדין כנ"ל. ועל-כן היה לו כח להטעות גדולי ישראל כל כף. (הלכות שלוח הקן - הלכה ד', אות ח')

קראי מועד, אנשי-שם

(במדבר טז, ב')

וזה בחינת מחלוקת קרח, שהתלבש עצמו הסטרא אחרא, בחינת קלפת המן-עמלק, בראשי בני ישראל שהם קרח ועדתו שהיו מאתים וחמשים ראשי סנהדראות, ורצה להגדיל שמם, והכנים בלבם שיחלקו בלם על משה רבנו עליו השלום, וכמו שכתוב שם (במדבר טז): קראי מועד אנשי שם, אנשי שם דיקא, שרצה הבעל דבר להגדיל שמם דיקא, מחמת שהם חולקים על הראש בית שהוא משה, כדי להסתיר ולהעלים שם משה רבנו שהוא בחינת הראש בית, שהוא כלל ושרש ויסוד של כל התורה הקדושה. וזה ששמענו מפי רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן ז') שפעם אחת היה כל עסקו בפורים לתקן פגם קרח וכו', עין שם. כי מלחמת המן-עמלק שזהו בחינת פורים, ותקון מחלוקת קרח, הכל בחינה אחת, דהינו שבבחינת הנס של פורים שנעשה בכל דור ודור, נזכה שיתגלה האמת לאמתו בעולם, שלא יהיה עוד כח להקלפה להעלים ולהסתיר שם הצדיק שהוא שם ה' (כמובא בלקוטי מוהר"ן ב' - סימן ס"ז), שזהו בחינת הכנעת קרח ועדתו שהיו אנשי שם שחלקו על משה שהוא ראש בית האמתי וכו'. (לקוטי הלכות - הלכות שבת ה', אות י"א)

נשיאי עדה קראי מועד אנשי-שם

(במדבר טז, ב')

הכלל מי שרוצה לחוס על חייו ולהסתכל על התכלית למען ייטב לו לעד צריך להשתדל בכל כחו שיהיה על-כל-פנים שכן לכל מקום שמוצא איזה קבוץ של כשרים ויראי ה' המקרבים לצדיקי אמת העוסקים לגשת אל הקדוש ולהתפלל בכונה ובכח וכו', כי צריכין לזהר מאד להיות נטפל לעושי מצוה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל קל והמר שישלם שכר לנטפל לעושי מצוה וכו', וכמו שאמר דוד: "הכר אני לכל אשר יראוך ולשמרי פקודיך". כי אין ערך להעבודה שיעבד האדם בעצמו אפלו כל היום אם הוא חלוק מיראי ה' האמתיים לנקדה טובה אחת שעושה בשמצטרף ומתחבר לקבוץ היראים באמת,

כי טוב לצדיק טוב לשכנו, כי בשמתחבר לקבוץ הכשרים והיראים הוא בבחינת תוספת שכן אליהם, שעל-ידי זה מתרבה ומתגדל בית התפלה אלפי אלפים ורפי רכבות לאין קץ (כמובא בלקוטי מוהר"ן ב' - סימן ח'). ועל-כן מתגבר ומתגרה הבעל דבר מאד מאד לארכו ולרחבו להרבות מחלקת על הצדיק הגדול האמתי העוסק בזה לצרף ולבנות עצם רבוי בתים הקדושים הנפלאים על-ידי שמקבץ ומוסיף בכל פעם נפשות השכנים על הקבוץ הקדוש, כי אם לא היה מחלקת היו מתרבין הבתים של התפלה כל-כף על-ידי תוספת שכנים הרבה עד שכבר היו כל הטובות לישראל. וזה עקר מחלוקת קרח ועדתו על משה רבנו שהוא בכל דור ודור, כי בכל מקום שיש מחלקת יש בהם ניצוצי קרח דתן ואבירם כמובא, כי כל צדיק אמתי הוא בחינת משה והחולקים עליו הם בחינת קרח ועדתו שהיה בהם ר"ג ראשי סנהדראות. וכמו שכתוב: "נשיאי עדה וכו'". (הלכות נזקי שכנים - הלכה ד', אות י"א)

אנשי-שם

(במדבר טז, ב')

וזה בחינת מחלוקת קרח שחלק עצמו ממשה רבנו שעקר הגדלת שם ה' על ידו, כי על ידו יכול כל אחד מישראל להכליל שמו בשם ה' על-ידי שנקבל בשם הצדיק שכבר השלים את שמו בתכלית השלמות ונקבל בשם ה', שזה עקר מלוי שם ה', כי שמו משתף בשמנו וכל אחד לפי תקון מעשיו כן נכלל שמו בשם ה' ונשלם שמו יתברך, בכיכול, ונתגדל ונתקדש יותר. ולהפך על-ידי פגם ועברה פוגם ומשקר בשמא דמלכא וכאלו ממעט שמו חס ושלום, ועל-כן אנו אומרים ומבקשים: ותמלא כל השמות שפגמתי בשמך הגדול. והצדיק שזכה לתכלית השלמות כבר השלים את שמו ונקבל בשם ה'. ולא עוד אלא שיש בכחו להעלות הטוב שבכל אחד מישראל לכללו בשם ה', כי כלל ישראל כל מי שעדין שם ישראל נקרא עליו אף-על-פי שהוא כמו שהוא עדין יש לו איזה אחיזה וכלליות בשם ה' מאחר שנקרא על שם ישראל שהם כלולים בשמא דמלכא, כי שמו יתברך נקרא עלינו ה' אלקי ישראל, אבל עקר הכלליות על-ידי הצדיק האמת שכבר השלים שמו בתכלית השלמות. וכל מי שנקרא על שם הצדיק הוא נכלל בו ועל-ידי זה הוא נכלל בשם ה', אבל החולק על הצדיק בחולק על השכינה, כי חולק עצמו משם ה', כי אי אפשר להכליל בשם ה' כי אם על-ידי הצדיק שהשלים מעשיו בתכלית הקדושה והשלמות שהוא נכלל באמת בשלמות בשם ה' ועל ידו יכולין הכל להכליל בשם ה'. וזהו בחינת פגם העצום של מחלוקת קרח

במרמזו בדברי רבותינו ז"ל, שתרה לו ואמר: לא די שהוציאו אותי מכלל כהנה ומתנות, אלא שגלח ראשי ועשה אותי סכל! מיד נתקנא על משה לערער. מוכן שעקר הקנאה היה על ידי שהוא רצה להיות חכם. ועל זה נאמר: "ראית איש חכם בעיניו, תקוה לכסיל ממנו". והלואי היה סכל בעיני עצמו לבטל דעתו נגד משה, אז היה יודע כי כל מה שעשה משה עמו הוא לטובתו והצלחתו הנצחית, כמבאר בפנים. הכלל, כי עקר הקנאה והחכמה הוא לבטל דעתו לנמרי נגד דעת רבו האמתי, ואז טוב לו. (לקוטי הלכות – הלכות נטילת ידים לסעודה ו', אות ז' לפי אוצר היראה – מחלוקת, אות ו')

כלם קדושים ... ומדוע תתנשאו

(במדבר מז, ג)

כל הטעות של קרח היה שמחמת גסותו נדמה לו שהכל שוין ולא רצה להאמין שגם הצדיקים הקדושים צריכין מלחמה גדולה עם היצר הרע שלמעלה שהוא בחינת דינים, ואמר שמי שזוכה למעלת הגדולים שוב אין צריך מלחמה כלל, ואם בן הכל שוין ואין חלוק בין משה ואהרן ובין שאר הגדולים, ובפרט שאז היו כל ישראל במעלה גבה מאד, כי זכו כלם להשגת נבואת פנים בפנים. וזהו שאמר: רב לכם כי כל העדה כלם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'. שהקשה מדוע תתנשאו וכו' מאחר שכלם קדושים וכלם שמעו בסיני מפי הגבורה, כמו שדרשו רבותינו ז"ל, הינו שכלם במעלה גבה ונתבטל מהם היצר הרע, כי פסקה זממתן וזכו לנבואת פנים בפנים לשמע מסיני מפי הגבורה אנכי ולא יהיה לך. ואם בן מה מעלתכם של משה ואהרן גבה יותר מכלם, כי איך שיה עוד מעלה יתרה מאחר שכבר פסקה זממתן ובטל מהם היצר הרע וכלם קדושים. אבל באמת כל זה טעה מחמת גסותו, כי באמת אף על פי שפסקה זממתן עדין היו צריכין כל אחד ואחד מלחמה גדולה עם היצר הרע שלמעלה שהוא בחינת מלאך הקדוש בחינת גבורות ודינים. ועל כן באמת כמה נכשלו אחר כך בחטא העגל ומרגלים. ואפלו אותן שלא נכשלו אבל עדין יש עליהם מלחמות בבחינה הנ"ל. ומאחר שיש להם עדין מלחמות בודאי אין כלם שוים ויש ביניהם מדרגות בלי שעור, כי כל אחד כפי מה שזכה לשיבר היצר הרע הגבה שלו, דהינו להמתיק הדין כמו כן זוכה לאיזה דרגא. ועל כן בודאי אין להעריך ולהדמות שאר בני ישראל אף על פי שכלם קדושים, כנגד רגלי משה ואהרן, ואפלו גדולי ישראל האמתיים אין להם להשוות עצמן למשה ואהרן שזכו למה שזכו. וקרח פגם בזה ואמר: כי כל העדה כלם קדושים ובתוכם ה' ומדוע

שחלק עצמו מה' יתברך על ידי שחלק על משה רבו בבחינת ויסק קרח: ואתפליג קרח. שחלק עצמו ועדתו משם ה' על ידי שחלק על משה ואמר שהוא בעצמו יודע שם ה', כמו שכתוב: כי כל העדה כלם קדושים ובתוכם ה' וכו'. שאמר ששם ה' הוא בתוך כל העדה. והאמת הוא כן, אבל עות ופשע מאד כמה שרצה להטעות את עצמו ואת ישראל כאלו שם ה' בתוך ישראל בלי הצדיק משה רבם, כי האמת שה' יתברך בתוך ישראל אבל הכל על ידי הצדיק משה רבנו. אבל תכף כשחולק על משה, שהוא הרב האמת, הרי עוקר עצמו ואת השומעים למחלקתו משם ה', כי אי אפשר להכליל בשם ה' כי אם על ידי הרב האמת וכו'. ל. וזה שקרא הכתוב את עדת קרח אנשי שם, כי זה היה עקר הפגם שרצו לעשות לעצמן שם לחלק עצמן ממשה מחמת גסותם שרצו שיהיה להם שם וכבוד ופרסום. ועל כן עקר ההתקרבות לה' יתברך הוא על ידי בחינת בטול הגאות והכבוד שהם בחינת שם ולבטל עצמו וכבודו ושמו נגד שם כבוד מלכותו כי ענוה גדולה מכלם. וכן אי אפשר להתקרב להצדיק והרב האמת כי אם על ידי שמבטל שמו וכבודו בתכלית הבטול ואז יזכה להכליל בשם הצדיק ועל ידי זה הוא נכלל בשם ה'. ועליו נאמר: והיה כל הנקרא בשם ה' ימלט וכו' ובשרידים אשר ה' קרא. (הלכות שבועות – הלכה ב, אות כ')

ומדוע תתנשאו

(במדבר מז, ג)

כל אדם, איך שהוא, צריך לזהר על כל פנים מחכמות, שלא יהיה חכם בעיני עצמו, כי החכמות של העולם מוזקין מאד מאד, בפרט שבא על ידי זה לידי מחלקת חס ושלום, מכל שכן כשחולק על ידי זה על יראים וכשרים ממנו. ויש שאומרים בפה מלא: אמת שהוא ירא השם וטוב וכשר ממנו, אבל אף על פי כן אינו מתנהג פראונו לפי דעתו שנדמה לו שהוא חכם בעיניו, כמצוי זה הרבה בכמה בחינות. וזה מוזק לכל אחד יותר מכל העונות, כי מחלקת ושנאת חנם קשה מהכל, ועל ידי זה נחרב הבית המקדש וכו'. וכל זמן שהאדם שומר את עצמו מכל מיני מחלקת על האמת, ומבטל דעתו נגד דעת התורה והצדיקים אמתיים, יש לו תקוה לעולם, יהיה איך שיהיה, כי גדלת השם יתברך אין חקר, והכל יוכל להתתקן על ידי תמימות ואמונה שלמה בהשם יתברך ובצדיקים הקדושים. ועקר הפגם של קרח, שהיה גדול במעלה מאד, כמאמר רבותינו ז"ל, ונפל לשאול תחיתות על ידי שחלק על משה הכל היה על ידי שעמד וסמך על דעתו והיה חכם בעיניו,

תתנשאו על קהל ה'. ומאחר שכפר במעלת משה ואהרן, כפר בכל התורה שנתנה על ידם עד שנאבדו הוא וכל עדתו, והכל על-ידי התגרות הדינים שמהם עקר כל היצירין רעים מראש ועד סוף. (לקוטי הלכות – הלכות שילוח הקן ד', אות ט')

ומדוע תתנשאו על קהל ה'

(במדבר טו, ג')

ועל-כן קרח שחלק על משה היה כל פגמו על-ידי פגם הטלית, כי הלבישם טליתים שכלם תכלת וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי כל כפירותיו היה שלא היה מאמין במשה רבנו בחינת הצדיק האמת שכל דבריו ומעשיו אינם פשוטים אלא יש בהם רזין, מכל שכן משה בעצמו שנתן לנו התורה הקדושה שכלה מלאה רזין על-אין וכו'. וקרח כפר באלו אין במצות ציצית שהם תקון הלבושים שום סוד ופנימיות רק משה רוצה לשנות מלבושיהם בשביל אות וסימן לכבוד כדרך הטעמים של שמות והבל ושקר שנותנין המתקרים למצות ציצית ולשאר מצוות הקדושות, על-כן אמר שהוא ילבישם בלבושים נאים ומסמנים יותר שהם טליתות שכלם תכלת, כי קרח סמך על חכמתו ולא האמין בפנימיות שבהלבושים, כאלו היצונית הלבוש הוא עקר שממש כל הכפירות והפגמים, כי התקנא בלבושי כבוד של אהרן הכהן, כמו שאמרו רבותינו ז"ל שאמר על אהרן שקשמו בכלה וכו', כי רב הקנאה של בני-אדם זה בזה הוא בענין המלבושי כבוד, ועל-ידי זה בא לידי כפירות כאלו על-ידי שחלק על משה ואהרן שהם בחינת צדיקי אמת ולא האמין בהם שהם מלאים רזין בכל מעשיהם ודבוריהם ותנועותיהם, ועל-ידי זה ירד לשאול תחתיות על-ידי תקף הדינים הקשים שהתגברו עליו שכל המתקתם על-ידי אמונת חכמים (כמובא בלקוטי מוהר"ן א' – סימן מ"ב). ומאחר שפגם באמונה כל-כך על-כן נתהפך עליו הגלגל והתגברו עליו תקף הדינים הקשים כל-כך, כי עקר המתקת הדינים על-ידי אמונת חכמים. (הלכות חזקת מטלטלין – הלכה ה', אות ח')

ומדוע תתנשאו על קהל ה'

(במדבר טו, ג')

וזה ששאל קרח: טלית שכלה תכלת חיבת בציצית? וכו', התחיל משחק; ומה טלית וכו'. בית מלא ספרים חיב במזוזה? וכו'. בהרת בכגרים טמא פרחו בכלו טהור וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל, הינו שרצה להבין הכל בחכמתו וסבר שאין דעת

ושכל למעלה מדעתו ושכלו והלך בספרות של טעות שלו. ועל-כן שאל: טלית שכלה תכלת איך שיך שתתחייב בציצית, כי הלא טלית של מין אחר חוט אחד של תכלת פוטר וכו' הינו מאחר שתכלת גבה וקדוש כל כך עד שיש בה לחוט אחד של תכלת לתקן את הטלית של מין אחר ולעשות אותה כאלו היא כלה ציצית ותכלת, ובאמת בודאי כן הוא שעל-ידי חוטי הציצית נעשה כל הטלית כאלו כלה ציצית, כי בודאי נמשך קדשת הציצית שעקרן תכלת על כל הטלית ונעשה הטלית כאלו היא כלה תכלת כלה ציצית, ועל-כן אנו מברכין להתעטף בציצית ואין מברכין להתעטף בטלית שתלויים בו ציצית, כי עטיפתנו הוא רק בציצית, כי על-ידי חוטי הציצית נעשה הטלית קדוש בלו בקדשת הציצית וכאלו הוא בלו ציצית, ועל-כן טעה קרח ושאל מאחר שתכלת גבה וקדושה כל כך עד שיש לה כח שחוט אחד של תכלת יפטר את הטלית של מין אחר ונעשה את הטלית כאלו הוא תכלת, אם כן מכל שכן וקל וחמור בששהטלית בעצמה היא כלה של תכלת אינו בדין שתפטר את עצמה. ובודאי היא קשיה גדולה לפי טעותו שאמר שבין שמונים למדרגות עליונות שוב אין שיך יצר הרע ואין שיך חלוק בין הגבה לגבה מעל גבה ועל-כן אמר: כי כל העדה כלם קדשים וכו' ומדוע תתנשאו וכו'. אבל באמת גבה מעל גבה שומר וגבוהים עליהם עד אין קץ ואין סוף ואין תכלית, ואורייתא וישראל וקדשא בריך הוא כלא חד, ואין קץ ואין סוף למעלת מצות התורה הקדושה, כמו שכתוב: לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד, וכמו שהפחות שבפחותים צריך לקום מצות התורה להתעטף בציצית ושאר המצות כדי לתקנו ולקדשו, כמו כן גם הגדול שבגדולים הקדוש מאד מאד צריך גם-כן להתעטף בציצית אלו וכן בשאר מצות, רק שבודאי אצלו נעשה התקון על-ידי המצוה כפי מה שצריך הוא, וכמו כן בתקוני זהר לענין תפלין לרשעים אנון קשורא לכל מקטרגין דילהון וכו' לבינונים וכו' לצדיקיא וכו', אבל אף-על-פי-כן כלם צריכין להניח תפלין בשוה ואין חלוק בעשיית התפלין בין התפלין של הרשעים להתפלין של הצדיקים הגדולים, רק שהתקון הנעשה על-ידי התפלין בודאי לאו כל אפין שוין, כי הם מתקנין אצל כל אחד כפי בחינתו וכפי מדרגתו, וכן בכל המצות, כי טעמי המצות אין אנו יכולין להשיג כלל, כמו שכתוב: פלאות עדותיך על-כן נצרתם נפשי, וכמבאר אצלנו מזה כמה פעמים. ועל-כן אף-על-פי שחוט אחד של תכלת יש לו כח לתקן כל הטלית עד שנעשה הטלית כאלו הוא בלו ציצית, אף-על-פי-כן גם טלית שכלה תכלת חיבת בציצית, כי גם טלית שכלה תכלת צריכה תקון הציצית אפלו

לפי סברתו, שסברתו שטלית שכלה תכלת יש לה מעלה וקדשה יתרה, אבל באמת אין שום מעלה וקדשה לטלית שכלה תכלת על שאר טליתים, כי עקר מעלת התכלת הוא רק בשעושיין מהם חומי ציצית כדינם לשמה או בכגדי כהנה, אבל שלא במקום מצותן אין שום מעלה לתכלת על שאר מינים, והוא טעה בשתים, שטעה וסבר שיש מעלה לטלית שכלה תכלת, ואפלו לפי טעותו טעה הרבה, כי אפלו אם היה מעלה גדולה לטלית שכלה תכלת אף-על-פי-כן היא גם היא צריכה תקון הציצית לפי בחינתה, כמו שגם הצדיקים הגבוהים צריכין תקון המצות לפי מעלתם, כי גם בבחינות הגבוהות יש בחינת יצר הרע, בחינת גבורות ודינים, וצריכין גם שם תקון והמתקה, וכל התקונים והמתקות מראש ועד סוף הכל נעשה על-ידי אלו המצות שנתן לנו ה' יתברך על-ידי משה רבנו, כי כל המצות גבוהים מאד והם כלולים מאד מכל מיני תקונים שצריכין בכל העולמות מראש ועד סוף.

וכן להפך טעה גם-כן ושאל: בהרת כגרים מטמא פרהה בכלו טהור, שכל טעותו שסבר שיש גבול שמי שהוא במדרגה גבה שוב אין צריך עבודה ותקון ועליה יותר, וכן טעה להפך וסבר שמי שהוא חס ושלום בדיוטא התחתונה ונפל לבחינת הטמאה חס ושלום, כבר אבדה תקותו מה' חס ושלום ושוב אין לו טהרה. ובאמת הכל להפך, כי גם מי שהוא במדרגות גבוהות מאד מאד גבה מעל גבה אף-על-פי-כן עדין יש גבוהים עליהם בלי שעור עד אין סוף, וכמוכן מזה בהמעשה של השבעה בעטלירש בכל מיני התפארות של כל הכתות הקדושות והנוראות, שמספר מהם שם שהקטן שבכל כת וכת הקדוש היה גבה מאד מאד ואף-על-פי-כן לא היה לו ערך נגד הגבה ממנו, וגם הגבה ממנו לא היה לו ערך נגד הגבה עוד יותר וכן להלן (כמבאר בדברינו מזה במקום אחר ואין כאן מקומו להאריך בזה) וכן להפך אפלו מי שהוא בדיוטא התחתונה בתכלית השפלות והפחיתות אפלו בהיכלין דמסאבותא גם שם אין קץ וגבול לאלקותו יתברך, וכמו שאין סוף לאלקותו במעלות עליונות, כי גבה מעל גבה וכו', כמו כן ממש אין סוף ותכלית לאלקותו יתברך במדרגות התחתונות, כי גם במדרגות התחתונות בתכלית תכלית דיוטא התחתונה חס ושלום, אין מקום ואין טמאה שלא יוכלו למצא גם שם את ה' יתברך, כי מלכותו בכל משלה וכמבאר בדברי אדונינו מורנו ורבנו ז"ל מזה כמה פעמים, אדרבא, לפעמים בשאדם בדיוטא התחתונה מאד מאד והסמרא אחרא והטמאה מתפשטין עליו מאד ורוצין לבלעו לגמרי חס ושלום, חס ושלום, אז דיקא הוא יתברך מרחם עליו ושולח

לו טהרה וסיוע מלעלא כדי שיוכל להחיות את עצמו ולשוב אליו יתברך, או על כל פנים לא יאבד לגמרי כי לא אמר ה' למחות שם ישראל, וכמו שכתוב: כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב וכו' ראו עתה כי אני אני הוא וכו'. וכתוב: ואביש ואין עזר ואשתומם כי אין סומך ותושע לי זרעי וכו'. וזה מרמז במצוה זאת של ננעים, שבהרת כגרים טמא ופרחה בכלו טהור, כי דיקא לפעמים בשבא לתכלית הירידה אז הוא תכלית העליה ונמשך עליו טהרה ותקון ממקום שנמשך עליו, כי אין חקר לתבונתו יתברך ולגדלתו אין חקר ואי אפשר להשיג דרכיו יתברך, וקרח פגם וטעה בכל זה עד שקצץ בנטיעות, דהינו שנתן גבול וקץ למצות התורה שהם אחדות פשוט עמו יתברך, על-כן שאל כל אלו הקשיות של הכל הנ"ל. (הלכות שלוח הקן - הלכה ד', אותיות י"א)

בקר וידע ה' את-אשר-לו

(במדבר מז, ה')

'בקר' דיקא, כי משה ראה שקרח מתגבר מאד במחלקת עד שכמעט כל ישראל נסותו אחריו, עד שנדמה להחלושי כח שבין ישראל שנטו אחרי משה שאי אפשר לעמד נגדו. על-כן אמר משה: "בקר וידע ה' וכו'", כי בכל יום ויום מתגבר האמת על השקר, כי ה' יתברך מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, כי בכל יום הוא יתברך פותח דלתות שערי מזרח ובוקע חלוני רקיע ומאיר לעולם כלו וכו'. ועקר אור כל האורות הוא האמת, שהוא ה' יתברך בעצמו שהוא אור כל האורות, כמו שכתוב: "ה' אורי וישעי וכו'". (ליקוטי הלכות - הלכות הכשר כלים ד', אות מ"ח)

בקר וידע ה' את-אשר-לו

(במדבר מז, ה')

לפעמים נמצא אחד שמשתרר ומתגדל את עצמו על ישראל ואמר שכונתו לשמים, ובאמת הוא נלכד בגאות, על-כן צריכין הבחינה להבחין בין יום ללילה בין אור לחשך בין מות לחיים. לידע איך להתנהג בזה באמת, וכמו שאמר אדונינו מורנו ורבנו ז"ל שצריכין לבקש הרבה את ה' יתברך על זה. ועל-כן קרח שפגם בגאות, כי כל מחלקת שלו על משה ואהרן היה רק על-ידי גדל גאותו שהתקנא בנדלת אהרן ובנשיאת אליצפן וכו', על-כן אמר לו משה: "בקר וידע ה' את אשר לו" (במדבר מז). ופרש רש"י: גבולות חלק הקדוש ברוך הוא בעולמו, יכולים אתם להפך ערב לבקר וכו', הינו שאמר לו שרוצה להפך ערב לבקר, כי באמת כל מחלקתו הוא רק גאות. אבל קרח אמר שכונתו לשמים, כי הפך האמת ואמר שמקנא קנאת ה' צבאות, כמבאר

בפְּרָשָׁה שְׁאָמַר: "כִּי כָל הָעֵדָה בָּלֶם קְדוּשִׁים וּבְתוֹכָם ה' וּמִדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קֹהֵל ה'?", בָּאֵלוּ הוּא מְקַנָּא בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשׁ וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ עַל כְּבוֹד עַצְמוֹ בְּלָל, אֲדַרְבָּא, אָמַר שְׂמִישָׁה וְאֶהְרֵן הֵם גְּנוּתָנִים חֵם וְשָׁלוֹם, וְחַפְצִים בְּכְבוֹד וְהִתְנַשְּׂאוּת, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: "וּמִדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קֹהֵל ה'". עַל־כֵּן אָמַר לוֹ מִשָּׁה: "בִּקְרָ וְיִודַע ה' וְכו'". הֵינּוּ שְׂבִדְבְרֵי כְּזָב שְׁלֹכֶם שְׂאֵתֶם רוּצִים לְרֵמוֹת אֵת יִשְׂרָאֵל אֵתֶם רוּצִים לְהַפְדָּ עָרֵב לְבִקְרָ וְכִנְ"ל. וְזֶהוּ שְׂפָרֵשׁ רִש"י שָׁם, שְׂכַמוֹ שֶׁהִבְדִּיל ה' בֵּין אֹרֶךְ לְחֹשֶׁךְ כִּדְּ וַיְבַדֵּל אֶהְרֵן לְהַקְדִּישׁוֹ, כִּי קְדֻשַׁת אֶהְרֵן נִמְשָׁךְ מֵעֲנֻה אֲמִתִּית שֶׁהוּא בְּחִינַת וְרֵאדָּ וְשִׁמְחָ בְּלָבוֹ. (לְקוּטֵי הַלְכוּת - הַלְכוּת תְּפִילִין ו', אוֹתִיּוֹת י"ט-כ')

קָחוּ לָכֶם מַחְתּוֹת קִרְחַ וְכו' וְשִׂימוּ עֲלֵיהֶן קְטֹרֶת

(במדבר טז, ו')

וּפְרַשׁ רִש"י: הָא לָכֶם תְּשִׁימִישׁ חֲבִיב הִיא הַקְטֹרֶת הַחֲבִיבָה מִן הַכֹּל וְסֵם הַמֹּת נִתּוֹן בְּתוֹכוֹ שְׁבוּ נִשְׂרָפוּ נָדָב וְאֲבִיהוּא וְכו'. כִּי גַם נָדָב וְאֲבִיהוּא פָּגְמוּ עַל־יְדֵי בְּחִינַת הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁל מַעְלָה בְּחִינַת מְלֶאךְ הַקְדוּשָׁה, בְּחִינַת דִּינִים וּגְבוּרוֹת, כִּי נִדְמָה לָהֶם שְׁלֹפֵי גְדֹל קְדֻשַׁתֶּם הַעֲצוּמָה גַם הֵם רְאוּיִים לְהַקְטִיר קְטֹרֶת, אִךְ הֵם לֹא נִכְשְׁלוּ רַק בְּדַקּוֹת גְּדוֹל וְעָבְרוּ עַל פֶּן יִהְרָסוּ אֵל ה' לְעֹלוֹת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת בְּקִרְבָתֶם לְפָנָי ה' וְיָמְתוּ. וְכִמוֹ שְׁכַתּוּב אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְנוּ ז"ל בְּסִימָן ע"ב בְּשִׁיחָה מֵעֲנִין הַיֵּצֵר הָרַע הַגְּבוּהָ שֶׁל הַצַּדִּיקִים, שְׁכַתּוּב שָׁם וְגַם בְּעֲנִין הַהִתְקַרְבוּת אֵל ה' יִתְפַּרֵּךְ יֵשׁ יֵצֵר הָרַע גְּדוֹל בְּחִינַת פֶּן יִהְרָסוּ וְכו', עֵינֵי שָׁם. וְזֶהוּ בְּעַצְמוֹ בְּחִינַת פְּגָם בֶּן עֲזַאִי וְכֵן זֹמַא שֶׁהִצִּיעוּ יוֹתֵר מִדָּאִי וְכו', כִּי קְטֹרֶת גְּבוּהָ מְאֹד מְאֹד וְהוּא מְבַטֵּל מוֹתְנָא, כִּי קְטֹרֶת מְמַתִּיק כָּל הַדִּינִים מֵרֵאשׁ וְעַד סוּף כִּי סְלוּקָא דְקְטֹרֶת עַד אֵין סוּף וְכִמוּבָא בְּזִהַר הַקְדוּשָׁה, אֲבָל לְפִי עֵצֶם קְדֻשַׁתוֹ שֶׁל קְטֹרֶת אֵין מִי שְׂרָאוּי שְׂיַעֲסֵק בּוֹ כִּי אִם הִכְהֵן הָרָאוּי לְכַד, אֲבָל הַזֶּר הַקָּרֵב יוֹמֵת, כִּי אֲדַרְבָּא, מִתְנַהֵר בּוֹ הַדִּין יוֹתֵר, כִּי כָּל הַדִּינִים יֵשׁ לָהֶם שְׂרֵשׁ, וְזֶה הַשְּׂרֵשׁ יֵשׁ לוֹ עוֹד שְׂרֵשׁ לְמַעְלָה גְבוּהָ מִמֶּנּוּ, וְכֵן לְמַעְלָה מֵעֵלָה וְכו', וְכָל מָה שְׂמַעֲלִין הַדִּין שְׁלֹמְטָה לְשְׂרֵשׁ הַגְּבוּהָ מִמֶּנּוּ נִקְלָשׁ וְנִמְתַּק הַדִּין בְּבְחִינַת הַמְתַּקַּת הַדִּין בְּשְׂרֵשׁוֹ, אֲבָל עַדִּין גַם שָׁם יֵשׁ אֵיזָה דִּין וְצָרִיכִין לְהַעֲלוֹתוֹ יוֹתֵר עַד תְּכַלִּית הַשְּׂרֵשׁ שְׂשֵׁם נִמְתַּק לְגַמְרִי, אֲבָל מִי שְׂאֵין רָאוּי לְכַד אֲזִי לֹא דִי שְׂאֵינוּ מְמַתִּיק הַדִּין בְּשְׂרֵשׁוֹ, אֲדַרְבָּא, עַל יְדוֹ יוֹנֵק יוֹתֵר וְיוֹתֵר מְשֻׂרְשׁוֹ, מִחֲמַת שְׂרֵצָה זֶה לָנַע בְּקְדֻשָׁה גְבוּהָ כָּל כִּדְ שְׂאֵינוּ רָאוּי לָהּ, וְאֲזִי חֵם וְשָׁלוֹם נִתְעוֹרֵר בְּיוֹתֵר הַדִּין שְׂיֵשׁ שָׁם וְיוֹנְקִים הַדִּינִים שְׁלֹמְטָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר חֵם וְשָׁלוֹם, וְזֶהוּ בְּחִינַת

גְדֹל הָאִסּוּר עַל הַזֵּרִים לְהִתְקַרֵּב לְדְבָרִים הַמְקַדְּשִׁים כְּגוֹן לְאֲכֹל תְּרוּמָה וְקֹדֶשׁ אוֹ לְשֹׂא הָאָרוֹן וְכִלֵּי הַקְדֻשָׁה וְכו' וְכו', כְּמִבְאָר בְּתוֹרָה בְּכִמָּה אֲזַהְרוֹת. וְעַל־כֵּן קָרַח וְעֵדֶתוֹ שְׂרֵצוּ לָנַע בְּמָה שְׂאֵינוּ שְׁלָהֶם הִתְרָה בָּהֶם מִשָּׁה בְּעֲנִין הַקְטֹרֶת שְׁנֵבָה מִן הַכֹּל, וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן גַם שָׁם צָרִיכִין לְזַהֵר מֵהַיֵּצֵר הָרַע וְהַדִּין שְׂיֵשׁ שָׁם, כִּי מִי שְׂנוֹגֵעַ בּוֹ שְׁלֹא כְּרָאוּי כְּגוֹן שְׁלֹא בְּעֵתוֹ וּבְזִמְנֹו, מְכַל שְׂכָן זֶר, אֲזִי אֲדַרְבָּא, הַקְטֹרֶת מְמַתִּיק אוֹתוֹ מֵעֵצֶם קְדֻשַׁתוֹ דִּיקָא, כִּי נִתְעוֹרֵר עַל יְדוֹ שְׂרֵשׁ הַדִּין שְׂיֵשׁ שָׁם וְיוֹנְקִים הַדִּינִים שְׁלֹמְטָה יוֹתֵר, חֵם וְשָׁלוֹם. וְכֵן הִיָּה בְּאֲמַת שְׂנֵאָבְדוֹ קָרַח וְעֵדֶתוֹ עַל־יְדֵי זֶה. אֲבָל הִכְהֵן הָרָאוּי לְהַקְטִיר קְטֹרֶת הוּא מְבַטֵּל מוֹתְנָא וּמְמַתִּיק וּמְבַטֵּל כָּל מִינֵי דִינִים שְׂבַעְעוּלָם עַל־יְדֵי הַקְטֹרֶת הַגְּבוּהָ מְאֹד מְאֹד. וְעַל־כֵּן אַחַר בְּלִיעַת קָרַח שֶׁהִתְלוֹנְנוּ יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁהַחֵל הַנֶּגֶף צָוָה מִשָּׁה אֵת אֶהְרֵן שְׂפָרוּץ וַיִּמְהַר לְהַקְטִיר קְטֹרֶת, כִּי קְטֹרֶת מְמַתִּיק כָּל הַדִּינִים שְׂבַעְעוּלָם כְּשִׂמְקִטִיר אוֹתוֹ הָרָאוּי לְכַד, וְאִזּוֹ הָרָאָה לָהֶם שְׂאֵין הַקְטֹרֶת מְמַתִּיק חֵם וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁהָיוּ מְרַנְּנִים וּמְלִיזִים אַחֲרָיו כְּמוֹ שְׂפָרֵשׁ רִש"י שָׁם, רַק הַחֲטָא הוּא הַמְמַתִּיק כְּשִׂמְקָרִיב אוֹתוֹ מִי שְׂאֵינוּ רָאוּי לְכַד, אֲבָל כְּשִׂמְקִטִיר אוֹתוֹ הִכְהֵן הָרָאוּי לְכַד הוּא עוֹצֵר הַמַּגְפָּה וּמְבַטֵּל מוֹתְנָא, כִּי אֵין קָרֵבִין שְׂמַמְתִּיק כָּל הַדִּינִים כְּמוֹ הַקְטֹרֶת. (הַלְכוּת שְׁלוּחַ הַקֵּן - הַלְכוּת ד', אוֹת י"ד)

רַב־לָכֶם בְּנֵי לְוִי

(במדבר טז, ז')

כָּל הַעֲסָקִים שְׂבַעְעוּלָם, הַכֹּל בְּשִׁבִיל בְּרוּר הָאֲמַת, שֶׁהוּא עֶקֶר בְּרוּר הַנִּיצוּצוֹת הַקְדוּשׁוֹת שְׂצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְבַרֵּר כָּל יָמָיו וּלְהַנִּיחַ בְּנִים אַחֲרָיו בְּכַדִּי לְבַרֵּר הָאֲמַת מְדוּר לְדוּר כְּמִבְאָר בְּפָנִים. וְעַל־כֵּן "טוֹבִים הַשָּׁנִים מִן הָאֶחָד", כִּי אִי אֶפְשָׁר לְבַרֵּר הָאֲמַת עַל־יְדֵי אֶחָד לְבַדּוֹ, כִּי כְּבָר מְבָאָר שְׂאֵמַת הַפְּשׁוּט, אֵין זֶה שְׁלֵמוֹת הָאֲמַת, רַק הַעֶקֶר לְבַרֵּר הָאֲמַת בְּמִקּוֹם שְׂיִכּוּלִין לְמַעוֹת בְּאֵיזָה סְבָרָא לְהַפְדָּ, וְעַל־כֵּן צָרִיכִין שְׁנַיִם דִּיקָא, כִּי בְּנִדָּאִי יֵשׁ בִּינֵיהֶם שְׁנַיִם דְּעוֹת כְּמֵאמַר רַבּוּתֵינוּ ז"ל, וְעַל־כֵּן בְּשְׂשָׁנִים עוֹסְקִים בְּהַלְכָה זֶה מְקַשָּׁה וְזֶה מְתַרְןָן, זֶה בּוֹנֵה וְזֶה סוֹתֵר, עַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא מִתְבַּרְרֵת הַהַלְכָה בְּשְׁלֵמוֹת; אִךְ בְּשָׁנִים, יְכוּל לְהִיּוֹת שְׁלֹא יִהְיֶה בִּינֵיהֶם הַכְרַעָה וְכָל אֶחָד יִחְזִיק בְּדַעְתּוֹ, וְאִזּוֹ לֹא יוּכַל לְהִתְבַּרֵּר הָאֲמַת, וְזֶה שְׂפִיטִים הַכְּתוּב: "וְהַחוּט הַמְשַׁלֵּשׁ לֹא בְּמַהְרָה יִנְתַּק", כִּי זֶה עֶקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, כְּשִׂישׁ הַכְרַעָה אֲמִתִּית בֵּין הַשָּׁנִים עַל־יְדֵי הַשְּׁלִישִׁי הַמְכַרֵּעַ בִּינֵיהֶם, כִּי עֶקֶר שְׁלֵמוֹת הָאֲמַת, בְּבְחִינַת שְׁלֵשָׁה קְוֵי אֲמַת, בְּחִינַת יְרֵאשׁ, תוֹךְ, סוּף, שְׁזֶה בְּחִינַת הַשְּׁלֵשָׁה אָבוֹת כְּמִבְאָר בְּפָנִים. וְזֶה שְׂאֵמְרוּ רַבּוּתֵינוּ ז"ל: כָּל מַחְלַקַת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם, סוּפָה לְהִתְקַיֵּם וְכו', כִּי עֶקֶר שְׁלֵמוֹת

התגלות האמת הוא בסוף כמבאר בפנים; ועל-כן מחלקת לשם שמים בעין מחלקת שמאי והלל, שדיקא על-ידי שנוי דעותיהם מתברר האמת בשלמות; וזה: "סופה להתקיים" סופה דיקא, כי בודאי רק בסוף האחרון יתגלה אמתת המחלקת הזאת איך ששניהם דברי אלקים חיים. אבל מחלקת שהיא שלא לשם שמים, אין סופה להתקיים, כי מאחר שכונת החולקים הוא שלא בשביל האמת, אף-על-פי שמסתמא גם הם מלבישין דבריהם באיזה אמת המדמה שלהם ואומרים שהאמת אתם וכל כוננתם בשביל האמת, וכמו-כן מתוך דברי קרח ועדתו, שאמר למשה רבנו, עליו השלום: "רב לכם וגו'", כאלו כוננתם רק בשביל קנאת האמת, אבל סוף כל סוף יתגלה האמת לאמתו, ויפלו החולקים על האמת מבלי תקומה כמפלת קרח ועדתו, ואז בודאי ירצו הכל להתקרב אל האמת, אבל אז אין שום מעשה ועבדא, כי רק מי שטרח בערב-שבת יאכל בשבת, אבל מי שלא טרח בערב-שבת, והמתין מלהתקרב אל האמת עד שיתגלה האמת לעין כל, עד שכל חלוקת הכבוד יהיה אצל האמת מה יאכל בשבת? (כי עקר ביאת האדם לזה העולם הוא לברר האמת מתוך השקר דיקא, כי זה עקר שלמות האמת בנ"ל). (לקוטי הלכות – הלכות מלוה ד', אותיות כ"ח כ"ט לפי אוצר היראה – אמת, אות ל"ח, ועיין עוד תלמוד-תורה, אות מ"ח)

ואהרן מה הוא

(במדבר טו, יא)

כל המחלקת שעל הצדיקי אמת הם מבחינת שלא כסדר, שרוצים החולקים להפך האמת מסדרו האמתי ואומרים על הצדיק סברות הפוכות מן האמת לאמתו. ועל-כן התקון לזה הוא לבטל עצמו באמת להשם יתברך בחינת מ'ה, ועל-ידי-זה נכלל הכל בבחינת כסדר ונתבטל בחינת שלא כסדר, ועל-ידי-זה יתבטלו ויפלו כל השונאים והחולקים, שיניקתם מבחינת שלא כסדר. ועל-כן משה רבנו, עליו השלום, בעת שהיה מחלקת עליו ועל אהרן, אמר "ונחננו מ'ה", וכן: "ואהרן מה הוא וכו'", הינו בחינת בטול הנ"ל, שזה עקר התקון. (לקוטי הלכות – הלכות עדות ה', אות ה' לפי אוצר היראה – מחלוקת, אות מ"א)

לא נעלה

(במדבר טו, יב)

עדת קרח כשחטאו נגד משה ואהרן שהם בחינת הצדיקי אמת שבכל דור אמרו לא נעלה ופרש רש"י פיהם הכשילם. כי אין להם אלא ירידה כי רום

ותחת שהם שמים וארץ הם בחינת ימין ושמאל כמו שכתוב אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים וכל עבודת האדם בארץ הזאת הוא להגביה הארץ וכל אשר בה למעלה למעלה שזהו בחינת עלית העולמות שנעשה על-ידי עבודת האדם כידוע. שזהו בחינת מעלת משה שכתוב בו מי עלה שמים וכו' מי הקים כל אפסי ארץ שמושה היה יכול לעלות לשמים וכו' עד אשר הקים והרים כל אפסי ארץ. כי הקים והרים הארץ לשמים כי כלל עולם התחתון בעליון שזהו בחינת כלליות שמאל בימין. אבל קרח ועדתו שרצו להגביר השמאל על הימין חס ושלום (כי הלוי הוא בחינת שמאל), על-כן אמרו לא נעלה כי לא רצו להעלות התחתון לכללו בעליון וכנ"ל, ועל-כן היה ענשם מדה במדה שיורדו לתחתית הארץ שבלעה הארץ אותם וירדו חיים שאולה לתחתית תחתית הארץ כי מאחר שלא רצו בעליה להעלות הארץ לשמים שהוא בחינת כלליות שמאל בימין על-כן ירדו מטה מטה במדתם.

ועל-כן תקון קרח על-ידי שמואל הרמתי שיצא מאלקנה שנאמר בו ועלה האיש ההוא וכו'. וכן שמואל נקרא על שם רמה כמו שכתוב ותשבתו הרמתי כי שמואל זכה להעלות מארץ לשמים כי היה לוי שהוא בחינת שמאל ועבד עבודתו בשלמות עד שנכלל בבחינת כלו ימין שהוא בחינת עליה מארץ לשמים. ועל-כן על ידו יתקנו עדת קרח בבחינת ה' ממת ומחיה מוריד שאול ויעל שאמרה חנה כשזכתה שגולד שמואל וכמו-בא מזה. (הלכות תרומות ומעשרות – הלכות ד', אותיות ו' ז')

אל אלקי הרוחות

(במדבר טו, כב)

וזה שכתוב במחלקת קרח כשהתגבר במחלקתו מאד כנגד משה ואהרן: "ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלקי הרוחות וכו'", הינו מחמת שראו עצם המניעות בלי שעור המתפשטין על כל אחד על-ידי מחלקת קרח ועדתו, כי הם מכניסים בפירות והתנגדות וקשיות הרבה במח ולב של רב בני ישראל עד שקשה מאד להתקרב מרבו המניעות, על-כן הזכיר בבקשתו: אלקי הרוחות, הרוחות דיקא בחינת שתי הרוחות, כי עקר התקון על זה הוא על-ידי בחינת פי שנים (המובא בלקוטי מוהר"ן א' – סימן ס"ו, עיין שם), שממשיכין אותם המעט הפשרים האוחזים עם הצדיק האמת בחינת משה, כי טוב מעט לצדיק וכו', כי על-ידי תלמוד הקדוש של חדושי תורה שממשיכין על-ידי זה מכניעין הרשעים החולקים ומכניסין בלב החפצים באמת שיתגברו בחשק אמתי כפי המניעה עד שישברו כל המניעות ויתקרבו לנקדת האמת (כמו שמבאר שם בהתורה

הנ"ל). ועל־כן בקש: "אל אלקי הרוחת האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצף?" ולכאורה קשה: הלא הרבה מעדת בני ישראל נתערבבו במחלקת הזה של קרח, עד שבמעט כל ישראל נחלקו על משה, כמובן בדברי רבותינו ו"ל ובפרוש רש"י. אך משה בקש מה' יתברך שישתכל ברחמיו, שעקר המחלקת נתהנה מאיש אחד, שהוא קרח, שנתקנא במשה ואהרן על־ידי גאותו ונסותו הרעה, שרצה לקח כל הממשלה על ישראל לעצמו ושאר כל העם נמשכו אחריו בטעות לפי תמם, על־כן בקש: "אל אלקי הרוחת וכו' האיש אחד יחטא וכו'", שראוי שירחם על ישראל ולא יקצף עליהם כי אם על האיש האחד שהוא העקר בהמחלקת ושאר כל ישראל ינצלו על־ידי הארת בחינת שתי הרוחות הנ"ל שהם בחינת פי שנים, שמאיר על־ידי התלמידים הפשרים, שעל־ידי זה סוף כל סוף הפל יתקרבו אל האמת לאמתו:

וזה "ותפתח הארץ את פיה וכו'". כי קרח חלק על משה ורצה למנע את כל ישראל מהתורה והמצוות. ואם היה מתקיים דעתו הרעה חס ושלום, היה מחזיר את כל העולם לתהו ובהו, כי עקר קיום העולם הוא על־ידי התורה והמצוות שנתן לנו משה, שעל־ידי זה מוציאים כל הבריאה מבח אל הפעל. ועקר בחינת מוציא מבח אל הפעל הוא על־ידי בחינת פתח, המבאר שם בהתורה הנ"ל (לקוטי מוהר"ן א' – סימן ס"ו), כי עקר המשכת החיות מהרוח דלעלא להרוח דלתתא הוא על־ידי בחינת פתח, כי העקר הוא לעשות ולתקן בחינת פתח, כדי שיוכל לכנס לשם ולהמשיך האור משם בהדרגה ובמדה, כי אור העליון רוצה להשפיע תמיד, רק אי אפשר לקבל השפעת חיותו מחמת רבוי אור. על־כן צריכין לעשות פלים, דהינו צמצומים כדי שימשך האור בהדרגה ובמדה כדי שנוכל לקבלו, אבל כשנעשה צמצום צריכין לעשות בחכמה נפלאה באפן שלא יתעלם האור לגמרי על־ידי רבוי הצמצומים, רק שיהיה נעשים על־ידי הצמצומים בחינת בתים והיכלות וכלים וצנורות שיהיה האור נמשך על־ידם בהדרגה, דהינו שיתצמצם האור על־ידם, רק יהיה נשאר בחינת פתח שעל־ידו יהיה נמשך האור והחיות בהדרגה ובמדה. ועל־כן עקר בחינת מוציא מבח אל הפעל הוא על־ידי בחינת פתח (כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל), כי אי אפשר להמשיך החיות מהרוח דלעלא להרוח דלתתא כי אם על־ידי בחינת פתח כדי לקבל החיות בהדרגה ובמדה בבחינת רצוא ושוב, וזה בכל דרגא ודרגא, כי אפלו בשזוכה לאיזה דרגא, דהינו שזוכה לתקן איזה פתח להמשיך החיות מהרוח דלעלא מאיזה דרגא, עדין הוא צריך לתקן פתחים בהמדרגות הגבוהות יותר,

כי כשצריך לעלות למדרגה הגבה עוד יותר ולהמשיך החיות מהרוח דלעלא, ממדרגה גבה יותר, הוא צריך לעשות פתח שם, שעל־ידי זה הוא מוציא מבח אל הפעל ממדרגה גבה יותר. וכן בכל פעם שצריך לעלות מדרגא לדרגא עד לעלא לעלא וכו'. כי זה ידוע שהאדם צריך לעלות מדרגא לדרגא, דהינו שיקבל אור וחיות מהרוח דלעלא מבחינה גבה יותר בכל פעם. שזהו בחינת מוציא מבח אל הפעל, ועקר תלוי בתקון הפתח כנ"ל.

וקרח שחלק על משה ורצה למנע את כל ישראל מלהתקרב למשה שהוא הצדיק האמת, שעל־ידו עקר תקון הפתחים של הקדשה שעל־ידי זה מוציאים מבח אל הפעל כנ"ל, על־כן היה עגשו על־ידי זה בעצמו שגזר משה: "אם כמות כל האדם וכו' ואם בריאה יברא ה' ופצתה הארץ את פיה וכו'". שבה הראה משה עצם גדל כחו, שיש לו כח להוציא בריאה חדשה מבח אל הפעל, שהיא על־ידי עשית פתחים ושערים, להמשיך החיות דלעלא מרום כל דרגין עד סוף כל דרגין, עד שיהיה נעשה פתח בנשמינות בתחתיות ונשמינות הארץ הזאת שהוא תכלית הנשמינות, שמשם כל המניעות שבעולם. כי עקר המניעות של האדם נמשך מחמת שהוא מלבש בגוף מגשם כזה, בארץ נשמי כזה. וזה עקר נסיון האדם. ועקר כח הצדיק הוא שיכול לעשות פתחים במדרגות העליונות, עד שיכול להמשיך האור והחיות, דהינו התגלות אלקותו ויתברך גם בעולם הנשמי הזה בתכלית מדרגות התחתונות עד שיתקיים: "וידע כל פעול כי אתה פעלתו וכו'". וכמבאר כבר כמה פעמים, שעקר גדלת הצדיק בחייו ואחר הסתלקותו שכל מה שעולה למדרגה גבה יותר ומשיך ויאר האור למדרגות התחתונות והמגשם יותר. וזה הראה משה רבנו אז בעצם גבורת כחו הנפלא, כי קרח ועדתו נפלו כל־כך עד שבאו לכפירות, כמו שאמרו רבותינו ו"ל: קרח מין היה. עד שאמרו שכל אפין שוין, כמו שכתוב: "כי כל העדה כלם קדשים וכו'" ולא האמינו בגדלת הצדיק שיכול להמשיך חיותו והתגלות אלקותו ממדרגה גבה בכל פעם עד שיכול להגביה כל הנופלים והמגשמים וכו'. ועל־כן הראה משה שיש לו כח להראות לעין כל שהוא יכול להוציא מבח אל הפעל בריאה חדשה ממש, עד שיהיה נעשה פתח בנשמינות הארץ ממש. וכן נתקיים מיד, כמו שכתוב: "ויהי ככלתו לדבר וכו' ותבקע הארץ וכו' ותפתח הארץ את פיה וכו'", שנעשה פתח בהארץ הנשמי ממש. ועל־ידי זה הרשעים והמונעים והחולקים קבלו עגשם ונבלעו מיד. וכל ישראל ראו על־ידי זה בעצמו גדל כחו של משה שיש לו כח לעשות פתח מרום כל דרגין עד סוף כל דרגין, שזהו בחינת מוציא מבח אל

ויאבדו מתוך הקהל

(במדבר טז, לג)

הרבה הרבה אנשים נאבדו משני עולמות על ידי שאוהזים במחלקת על הכשרים ויראים אמתיים, כי בכל מקום שיש מחלקת, יש שם ניצוצי קרח דתן ואבירם, כמוכא, ובהם נאמר: "ויאבדו מתוך הקהל". אך אף על-פי-כן סוף כל סוף עתידין גם הם להתבקש ולהמצא ולהתמקן, ועקר תקונם יהיה על-ידי העבודה של אלו הכשרים בעצמם, שחלקו עליהם ורדפו אותם, כי אלו הצדיקים והכשרים ותמימי-דרך ההולכים בתורת ה' באמת, עקר שלמות עבודתם הוא מה שזוכין לכסופין טובים בכל עת, ואינם מסתפקים עצמן במדרגתם ועבודתם, רק אפלו בשמגייעין למעלה יתרה בעבודת השם, אף-על-פי-כן הם נכספין מאד מאד לזכות למעלה יתרה עוד ביותר בעבודת השם, ודורשים ומבקשים ומחפשים בכל עת לזכות לשלמות יותר בעבודת השם, כמחפש אחר אבדתו, ומתחננים לפניו יתברך הרבה על זה. וכמו שמצינו אצל דוד המלך, עליו השלום, שמעלתו היה גבוה מאד מאד, אף-על-פי-כן בסוף תמנא אפי סיים: "תעיתי בשה אבד בקש עבדך וכו'". ומזה יכולין להבין מרחוק קצת גדל מעלת קדשת הצדיקים והכשרים אמתיים וגדל קדשת הכסופין דקדשה שלהם, ובודאי הם פועלים בתפלתם שמבקשים "בקש עבדך" וכו', ועתידים בודאי להתבקש, ובכחם וזכותם יתבקשו ויעלו כל האבדות כלם, עד שיעלו על-ידי-זה גם כל החולקים עליהם והרחוקים מהם וישובו כלם אליהם. וכל זה מרמז בדברי רבותינו ו"ל שאמרו: עדת קרח עתידה להתבקש ולעלות; כתיב "ויאבדו מתוך הקהל", ובדוד הוא אומר: "תעיתי בשה אבד בקש עבדך" מה אבדה שנאמר בדוד עתידה להתבקש, אף כאן אבדה העתידה להתבקש וכו', הינו כנ"ל. (לקוטי הלכות - הלכות אומנין ד', אות ל"ה לפי אוצר היראה - מחלוקת, אות נ"ו)

את מחתות החטאים

(במדבר יז, ג)

וזהו בחינת פגם קרח שהוא בחינת המחלקת של המתנגדים על הצדיקים והחסידים האמתיים, שכל כחם מחמת הלמוד שלהם שלמדו תורה. קצתם לומדים בגופ"ת (גמרא, פרוש רש"י, תוספות), ויש שלומדים גם קבלה וכתבים אבל מעשיהם אינם כהגון, ויש מהם מקלקלים לגמרי רחמנא לצלן, ויש שאין יודעים מקלקולם כל-כך אבל על-כפנייהם הם מתרשלים בעבודת ה' ואין מתפללים בכונה

וירדו חיים שאולה

(במדבר טז, ל')

עקר התקון של כל אדם הוא כפי התורה ומעשים טובים שמסגל בחייו, שעל-ידי-זה זוכה אחר-כך בעת מיתתו שגשמתו עולה למעלה ונפשו יורד למטה. אבל נשאר בו רשם מחיות נפשו, שהוא סוד הבלי דגממי המבאר בזהר הקדוש, שהוא סוד השם, ששואלין את האדם אחר מיתתו מה שמו, שהוא בחינת נפשו הנשארת עמו בקבר. וכל תקונו על-ידי שמתקשר מתוך קבורתו בארץ דיקא (תכלית גשמיות המקום) לשרש נפשו ורוחו ונשמתו, עד שיזכה על-ידי קבורתו בארץ דיקא לעלות ולכלל בבחינת למעלה מהמקום (וביותר מסגלת לזה קבורת ארץ-ישראל, שעליה נאמר: "וכפר אדמתו עמו", כי על-ידי קדשת ארץ-ישראל זוכין ביותר לעלות ולכלל בבחינת המקום לבחינת למעלה מהמקום, שעל-ידי-זה נתפריין כל העונות). אבל כל זה אי אפשר לזכות כי אם על-ידי הצדיק הגדול, שזכה בחייו לשרר כל תאוות עולם הזה וכו' וכו', עד שזכה להכלל בבחינת למעלה המקום, שהוא בחינת הבעל השדה, שכל תקון נפשות ישראל על ידו. ואוי להם לרשעים החוטאים בזה העולם, ולא די להם בזה, אף גם הם חולקין על הצדיק האמת, ועליהם נאמר: "ומקלליו יכרתו", כי הם נכרתים משרשם, כי נשארים קבורים בגשמיות הארץ ואינם יכולים להגביה עצמן למעלה, שזה עקר סוד הכרת רחמנא לצלן, כמוכא. וכמו שמצינו ביותר אצל קרח, שחלק על משה וירד חיים שאולה, כי נפסק משרשו בחיים חיתו וירד לתוך גשמיות הארץ עם כל חיותו, שזה סוד הכרת כנ"ל. וסוף כל סוף יהיה עלינו ותקונו על-ידי משה, כי הצדיק האמת הם בעלי חסד ורחמים באלו, עד שהם מעלים את כל הנפשות, אפלו הירודים מאד לעמקי תהום תחתיות, גם אותן הנפשות מעלים אותם לשרשן, לבחינת למעלה מהמקום, וסוף כל סוף יעלו ויתקנו גם אותן הנפשות של החולקים עליהם גם-כן, בבחינת "מוריד שאול ויעל" שנאמר על קרח, רק שצריכין לסבל מרירות גדול וצער גדול וקשה ומר ימים ושנים הרבה (כמו שמצינו אצל קרח ועדתו), עד שסוף כל סוף אחר כל המרירות דמרירות שסבלו ותרפות ובושות בלי שעור וערף, יצטרכו עוד להתבייש הרבה ולבוא לפני הצדיק האמת בחינת משה ולקבל תקון על ידו. (לקוטי הלכות - הלכות אפותיקי ה', אותיות ל"ד ל"ז מ"ב מ"ג לפי אוצר היראה - חיים, אות מ"ו)

וביגיעות, ורודפים אחר ההבל של ממוץ וכבוד והתנשאות וכיוצא, והם מתגרים בהבשרים ויראים תמימי הדרך ההולכים בתורת ה' באמת העוסקים בתפלה ובמעשים טובים בכח ובכונת הלב לשמים, והם עומדים בכל פעם וחולקים עליהם בכמה מיני רדיפות וליצנות בלי שעור.

וזה בחינת עדת קרח, כי קרח היה חכם ולמדן גדול, ועקר הפגם שלו — שרצה להפריד בין למדן וצדיק, כאלו עקר המעלה הוא בחינת למדן לבד. וזהו שאמרו (במדבר טו, ג): כי כל העדה בלם קדשים וכו', ודרשו רבותינו ז"ל (תנחומא שם ד): בלם שמעו בסני אנכי ה' אלקיך וכו', הינו שאמרו מאחר שבלם שמעו אנכי וכל עשרת הדברות שהם כלל התורה, אם בן אין למשה ואהרן שום מעלה והתנשאות כמו שכתוב שם ומדוע התנשאו על קהל ה'. וזה בחינת פגם הנ"ל שסמכו על הלמוד לבד וכפרו בעקר האמת.

כי עקר המעלה וההתנשאות אמת של כל אחד מישראל על חברו הוא רק על-ידי מעשים טובים, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה (אבות פ"א), וכמו שאמרו רבותינו ז"ל: שלא יהא אדם קורא ושונה ובוטח ברבו ובאביו ובמי שגדול ממנו וכו'. כי אם היו מאמינים בהאמת שהעקר הוא קיום התורה, לא היו אומרים 'מדוע התנשאו' וכו', כי היה ראוי להם להבין האמת שמשה ואהרן קדשתם גבה מאד מאד, והם משקעים עדין בתאוות עולם הזה כמו שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק (שם יז, ג): את מחתות החטאים וכו' — הם הטאו על נפשותם וכו'. אבל הם רצו להפריד בחינת למדן מצדיק, כאלו העקר הוא למדן וכו'. וזהו: ויקח קרח, ותרגם אונקלוס: ואתפלג קרח, שחלק למדן מצדיק וכנ"ל:

ועל-כן אמר לו משה (שם טז, ו): קחו לכם מחתות וכו', שיקריבו קמרת. וכמו שפרש רש"י: הא לכם קמרת החביב מן הכל וכו'. הינו שמשה אמר להם הריני מראה לכם מי חביב לפני ה' יתברך. כי לפי דעת קרח העקר הוא הלמוד והחכמה של התורה, אף-על-פי שאינו מקימה כלל, ולא עוד אלא שחולק על הצדיק האמת שהוא משה שנתן התורה ומקיים את התורה בקדשה נפלאה, על-כן אמר לו: הרי לך קמרת שחביב מן הכל, ותכנסו בלכם להקטיר, ונראה דבר מי יקום. כי קרח היה למדן וחכם גדול גם בחכמות הקבלה, וידע בודאי הסוד והכונה של קמרת, ועל-כן סמך על רב חכמתו לחלק על משה ואהרן ולבקש בהנה גדולה, מאחר שגם הוא יודע כונת הקרבנות והקמרת. על-כן אמר לו משה עתה נראה האמת: קחו לכם מחתות וכו' ואתה ואהרן איש מחתתו וכו' ותנו בהן אש ושימו עליהן קמרת וכו' והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש. וקרח

סמך על חכמתו ונתרצה לזה, כי סבר שקמרת שלו יתקבל מאחר שהוא חכם ולמדן כל-כך ויודע דין וכונות הקמרת כל-כך.

אבל משה התרה בהם ואמר להם שפסם הפנות נתון בתוכו שבו נשרפו נדב ואביהוא, לומר שראוי להם ללמד קל וחמר מנדב ואביהוא שהיו צדיקים גדולים מאד, אף-על-פי-כן מאחר שהקטירו קמרת שלא בזמנו נשרפו. כי 'נדב ואביהוא' הם בחינת 'בן עזאי ובן זומא' שזה הציץ ונפגע וזה הציץ ומת, שאף-על-פי שהיו צדיקים גדולים, אבל שגו קצת כשנכנסו לפרדס והציצו יותר מדאי ונענשו, שזהו בחינת פגם נדב ואביהוא, כי הם בחינה אחת כמובא. ועל-כן רמזו להם משה שיהיו שלא יתענשו על-ידי הקמרת דיקא, כי גם נדב ואביהוא שהיו צדיקים גדולים לא יצאו בשלום על-ידי שפגמו בבחינת ארבעה שנכנסו לפרדס, מפל שפגו וכל שפג אתם. והם לא שמעו, וסמכו על חכמתם, ופגמו הפגם של 'אחר' שקלקל לגמרי וקצץ בנטיעות, כי זהו בחינת הפגם של קרח ועדתו שהפרידו בחינת למדן מצדיק וסמכו על חכמת המודם, שזהו בחינת מקצץ בנטיעות, בחינת ואתפלג קרח.

ועל-כן היה ענשם שנשרפו על-ידי אש הקמרת בעצמו, שזהו בחינת 'לא זכה' — נעשית לו התורה סם מות' על-ידי שמציר אותיות התורה להפך, כי התורה בחינת 'אש' כמו שכתוב (ירמיה כג, כט): הלוא כה דברי כאש. וכשפונמין בה ומצירין האותיות להפך, מתגבר תבערת אש ממש רחמנא לצלן, כי מהאש יצאו והאש תאכלם (יחזקאל טו). (לקוטי הלכות — הלכות אומנין ד, אות ל"ה)

ויבא משה אל אהל העדות והנה פרח מטה אהרן לבית לוי

(במדבר יז, כג)

מטה הוא בחינת הבחירה שהוא בחינת מטה שפטה לצד זה או לצד זה. וזהו בחינת מטה משה שנתהפך ממטה לנחש ומנחש למטה, כמובן בתקונים, וכמובא בדברי אדונינו מורנו ורבינו ז"ל בהתורה בטח בה' ועשה טוב בסימן ע"ט. ומשה זכה במראה הסנה להפשיט גופו לגמרי, כמובא בתקוני זהר, ואז נאמר בו אחר כך: ומטה האלקים בידו, 'בידי' דיקא שהיתה הבחירה בידו לגמרי בבחינת צדיקים לבן ברשותן, כמובא בהתורה בטח בה', עין שם. וכן אהרן בודאי זכה גם-כן לזה, כי משה ואהרן שניהם שקולים זה בזה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. וזה שצוה ה' יתברך להראות אות ומופת נורא על-ידי המטות דיקא, להורות מעלת אהרן שאף-על-פי שזכה לתכלית השלמות שפכר שפכר הבחירה

לעסק להמתיק כל הדינים שבעולם שעל-ידי זה
מבטלין כח היצר הרע ומצילין ישראל מעונות.
(הלכות שלוח הקן - הלכה ד', אות ט"ז)

ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומתי

(במדבר יח, ח')

כל אחיות הספרא אחרא והיצר הרע הוא מדינים
בידוע, שהם נאחזים מספרא דשמאלא, וכל התורה
והמצוות הם לבטל אחיות הדינים להמתיק הדין
הנאחז בשמאל ולאכללא שמאלא בימינא בידוע.
וזה גדל מעלת מצות צדקה ששקולה ככל התורה
כמאמר רבותינו ויל, כי המזון הוא בחינת שמאל,
ובשנותן צדקה לעני הגון וצדיק העובד ה' באמת
שהוא כלו ימין, כי ארץ ימים בימינא, על-ידי זה
נכלל שמאל בימין, שהוא כלל כל התקונים הנעשים
על-ידי כל התורה. על-כן העקר לתן צדקה בכונה זו,
כדי להתקרב ולהתקשר לצדיקי אמת שהם בבחינת
כלא ימינא, כי כל מה שהצדיק גדול ביותר הוא
נכלל בימין ביותר, עד שיש צדיקים בני עליה שהם
משיגים אורייתא דעתיקא סתימאה ונכללים שם,
ושם כלא ימינא ולית שמאל תמן. ובשנותן צדקה
לצדיקים כאלו והנלוים אליהם, וכל כוננתו באמת
בשביל קיום התורה כדי להכלל בימין, על ידי זה
עושה תקון גדול ונחשב כאלו קים כל התורה בלה,
כי נכלל מזונו שהוא בחינת שמאל, ונכלל עמו
בבחינת ימין שזהו כלל כל התקונים.

ועל-כן נסמך פרשה זאת של נתינת תרומה
ומעשר וכל מתנות כהנה לפרשת קרח כי זה היה
עקר פגם קרח שחלק על אהרן הכהן ובעא לאחלפא
שמאלא לימינא. כמו שכתוב בזהר הקדוש כי אהרן
היה כהן איש החסד בחינת ימין וקרח היה לוי
בחינת שמאל וכל תקונו היה שיהיה נכלל באהרן
הכהן בחינת ימין שזהו בחינת כלל כל התקונים
שכל תקון העולמות תלוי בזה כנ"ל. וקרח מחמת
גסותו רצה להתגבר על אהרן להגביר שמאל על
ימין חס ושלוה ועל-כן היה כופר בכל התורה בלה
כי כל התורה תלויה בזה לאכללא שמאלא בימינא
והוא רצה להפך חס ושלוה על-כן אחר פרשת קרח
נאמרו פרשה הנ"ל של תרומה וכו'.

ועל-כן נקראת בשם תרומה וכן כל העשרים
וארבע מתנות כהנה נקראים בשם תרומה כמו
שכתוב בתחלת הפרשה על עשרים וארבע מתנות
כהנה ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומתי לכל
קדשי בני ישראל וכו' הרי שקרא כל המתנות בשם
תרומה כי כל המתנות כהנה הם בחינת תרומה
שעל-ידי זה מרימין כל העולם למעלה על-ידי
שנכלל שמאל בימין על-ידי הנתינה לכהן שהוא

לגמרי וזכה שמטה שלו, דהינו הבחירה, היה
בבחינת מטה משה בבחינת ומטה האלקים בידו,
דהינו שפבר לבו ברשותו לגמרי בבחינת לא יאנה
לצדיק כל און ואינו מתירא עוד מהיצר הרע הנשמי
של תאוות עולם הזה כלל, אף-על-פי-כן עדין אינו
מסתפק עצמו בזה רק עדין הוא עובד ה' יתברך
במסירת נפש נפלא וזוכה בכל פעם לשבר היצר
הרע שלו שהוא מלאך הקדוש בחינת דינים. ועל-ידי
זה גם עתה אחר ששבר הבחירה הנשמית והמטה
בידו כנ"ל, אף-על-פי-כן עדין הוא עולה מדרגא
לדרגא והוא גדל וצומח בכל פעם בבחינת צדיק
פתח יפוח וכו'. וזהו בחינת כי פרח מטה אהרן
לבית לוי ויצא פרח ויצץ וכו', דהינו שגם אחר
ששבר הבחירה ומטה האלקים בידו כנ"ל,
אף-על-פי-כן הוא פורח וצומח כי אינו עין יבש חס
ושלוה, ואינו עומד על מדרגה אחת, רק הוא צץ
ופורח בעבודתו יתברך מדרגא לדרגא, כי גם
הצדיקים ששברו היצר הרע הנשמי שזהו בחינת
ומטה האלקים בידו, גם הם עדין יש להם יצר הרע
של מעלה, וצריכים לשברו, וכשיש להם מלחמות
עדין בודאי הם עולים עדין מדרגא לדרגא בחינת
ויצא פרח ויצץ וכו'. ועל-כן נתן זאת לסימן:
והיה האיש אשר אבחר בו מטהו יפוח, להורות
שהוא פורח ועולה עדין מדרגא לדרגא וזהו מעלתו
על שאר נשיאי ישראל, כי גם בין הצדיקים הגדולים
האמתיים בחינת נשיאי ישראל, יש חלוק גדול בינם
לבין הצדיק הגדול מהם הרבה, בחינת משה ואהרן
וכו', הפך דעה רעה של קרח ועדתו שפברו בזה
ואמרו: כי כל העדה כלם קדשים וכו' ומדוע תתנשאו
וכו'. (הלכות שלוח הקן - הלכה ד', אות ט"ז)

אתה ובית אביך תשאו

את עון המקדש

(במדבר יח, א')

כי זהו עבודת הצדיקים להמתיק הדינים מכל
ישראל שעל-ידי זה מוציאים אותם מעונות שבאים
על-ידי היצר הרע שניקתו מהדינים, כי הצדיקים
הגדולים משברים היצר הרע של מעלה שהוא
בחינת דינים וממתיקים ומבטלים כל הדינים,
ועל-ידי זה מבטלין כח היצר הרע ומצילין ישראל
מעונות, ועל-כן הצדיקים מקבלים על עצמן יסורין
בשביל עונות ישראל, כמו שכתוב: אכן חלינו הוא
נשא ועונותם הוא יסבל. כי הצדיקים הגדולים תולין
כל החסרונות בעצמן שאומרים שמחמת שאינם
ממתיקין הדין כראוי מחמת זה באים ישראל לעונות
חס ושלוה. ועל-כן הם סובלים עונות ישראל. וזה
בחינת אתה ובית אביך תשאו את עון המקדש וכו',
כי הם צריכים לשמר ישראל מעונות כי צריכים

ומעשים טובים שזכה לעשות בחייו, ועל-כן יכול להיות שכל חיותו לא יעלה כי אם ליום אחד. אבל מי שזוכה להוסיף קדשה ודעת ולחיות חיים חדשים בכל עת, הוא זוכה לחיות שבועים שנותיו בשלמות. וזהו בחינת קדשת הבכור, שצריכין לפדותו מן הכהן בשביל להמשיך על-ידי זה בחינת התחדשות החיות והמהיין, וזהו שעקר פדיון בכור הוא מן החדש, כמו שכתוב (במדבר יח): "ופדויו מן החדש תפדה". 'מבן החדש' דיקא, כי עקר הפדיון הוא בשביל התחדשות החיות, שהוא בחינת החדש, בחינת מחדש החדשים. (הלכות תפלין – הלכה ה', אות כ' לפי אוצר היראה – חיים, אות ד')

בחינת ימין. (הלכות תרומות ומעשרות – הלכה ד', אותיות בי ג' ד' ה' לפי אוצר היראה – צדקה וגמילות חסדים, אות נ"ו)

ופדויו מן החדש תפדה

(במדבר יח, טז)

עקר החיות הוא עבודת הבורא יתברך. וכשאינו מוסיף קדשה ודעת בכל יום, הוא קצר ימים, ומי יודע אם יעלו כל שבועים שנותיו ליום אחד? ועל-כן הרשעים גמורים, הרחוקים מן התורה לגמרי, הם נקראים בחייהם מתים. אך אפלו העובד את השם קצת, אינו נמנה בימי חייו כי אם כפי מעט העבודה

שבת

שלום

לאחינו כל בית ישראל
הוצאת חומשים עם פירוש הלכות
במחיר הקרן
125 ש"ח לסט (5 כרכים)
פרטים והזמנה: 054-8429006 (מאיר)